

В. „Народно Съзнание“ из-
лиза единъжъ въ недѣлѣта—
въ четвъртъкъ.

Цѣната му е:

За година лева 6.
„ 6 мѣсеца „ 3.
„ 3 „ „ 2.

Единъ брой 15 стотинки.

НАРОДНО

СЪЗНАНИЕ

ПОЛИТИЧЕСКО-КНИЖОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

ГОД. I

ШУМЕНЪ, 13 АВГУСТЪ 1887 Г.

БРОЙ 8.

МАНИФЕСТЪ

къмъ

Българкий народъ.

Избранъ едногласно отъ прѣдставители-
тъ на БЪЛГАРСКИЙ НАРОДЪ за НЕ-
ГОВЪ ГОСПОДАРЪ, Азъ считамъ за свѣ-
щенна длъжностъ частъ по скоро да стѣ-
ня на земята на моето ново отечество, да
посвѣтя живота си за щастieto, величие-
то и напръдка на СВОЯ ЛЮБЕЗЕНЪ
НАРОДЪ. Като благодаря отъ душа на
ДОВЛЕСТНИЙ БЪЛГАСКИЙ НАРОДЪ за
довѣрието, което има къмъ МЕНЕ и за
чувствата на прѣданность и вѣрность, ко-
ито питае, напълно съмъ увѣренъ, че ТОЙ
ще МЕ поддържа въ МОИТЪ усилия и
старания за повдиганieto и процвѣтвa-
нieto на страната ни и за достиганieto
на едно свѣтло и честито бждще. Нека
ВСЪВШИНИЙ защитава и пази БЪЛГА-
РИЯ и НИ бжде помощникъ въ всички-
тъ НАШИ благи прѣдначинания.

Издаденъ въ гр. Видинъ на тридесетий
Юлий, хиляда и осемстотинъ осемдесетъ и
седма година.

ФЕРДИНАНДЪ.

На 2-й текуций часа по 12 НЕГОВО
ЦАРСКО ВИСОЧЕСТВО ФЕРДИНАНДЪ
I-й, слѣдъ надлѣжний молебень въ зала-
та на Великото Народно Събрание, въ
присѣствieto на Г. Г. Прѣдставителитъ,
Регентитъ и Министритъ, положи прѣдъ

НЕГОВО БЛАЖЕНСТВО МИТРОПОЛИ-
ТА АНТИМА установената отъ Конститу-
цията клѣтва, послѣ което издаде слѣду-
ющата ПРОКЛАМАЦИЯ къмъ БЪЛГАР-
СКИЙ НАРОДЪ:

НИЙ ФЕРДИНАНДЪ I-й по Божията
милость и волята народна КНЯЗЪ на БЪ-
ЛГАРИЯ, слѣдъ тържественното полага-
ние клѣтва прѣдъ Великото Народно Съ-
брание въ старата Българска Столица,
обявяваме на НАШИЯ ЛЮБЕЗЕНЪ на-
родъ, че поемаме въ рѣцѣтъ си браздитъ
на управлението на страната, които ще
управляваме съгласно нейния основенъ за-
конъ и за процвѣтението, величието и сла-
вата на която ще употребимъ всичкитъ
зависящи отъ НАСЪ грижи и старания,
като ще бждемъ винаги готови да жертву-
ваме и СВОЯ животъ за нейното благо.
Като вѣтхиваме на Прѣстола на вѣковни-
тъ БЪЛГАРСКИ ЦАРЬЕ, НИЙ считаме
за НАША свѣщенна длъжностъ да пока-
жемъ истинна благодарность на доблестния
БЪЛГАРСКИЙ НАРОДЪ, както за довѣ-
рието, което НИ показва чрѣзъ избираше-
то НИ за БЪЛГАРСКИЙ КНЯЗЪ, така
и за НЕГОВОТО патриотическо и благо-
разумно поведение въ труднитъ и усили-
тъ врѣмена, които страната прѣкара. Ге-
ройскитъ усилия, които народа направи
за спазването независимостта, честта и
интереситъ си, спечалихъ му симпатитъ
на цѣлия образованъ свѣтъ и вдъхнхъ
всякому вѣра въ неговитъ жизненни сили
и, че ТОЙ е достоенъ за едно по добро
и свѣтло бждще.

Така сжщо благодаримъ на Г. Г. Реге-
нтитъ и правителството имъ за тѣхното

умно и сполучливо водение на Държавни-
тъ дѣла, чрѣзъ което въ най-критически-
тъ врѣмена можахъ да запазятъ незави-
мостта и свободата на земята НИ. Като
сме напълно убѣдени, че народа НИ и
храбрата му войска ще се силотятъ око-
ло Прѣстолътъ НИ и ще НИ поддържатъ
въ всичкитъ усилия и грижи за благо-
то на отечесвото НИ, призоваваме БОЖИ-
ЕТО БЛАГОСЛОВЕНИЕ върху всичкитъ
НАШИ дѣла и прѣдначинания.

Да Живѣе Свободна и Независима
България!

Фердинандъ I-й

Шуменъ 13 Августъ 1887 год.

Наближаваше денътъ, въ когото се прѣд-
полагаше да се разрѣши въпросътъ за вѣдо-
вения български тронъ. Таинственността,
съ която се извършвахъ приготовленията
за тоя день у насъ, неопрѣдленитъ и
свършенно противорѣчни извѣстия, кои-
то ни давахъ европейскитъ вѣстници—
всички тия правяхъ хората, които слѣдяхъ
течението на тая заплития, недовѣрчиво
да се отнасятъ къмъ всичкитъ увѣрения
за скорошния край на българската криза
и да си прѣдполагатъ вѣски за работитъ
тъй, както е можалъ да се убѣди отъ
газетнитъ тълкувания и отъ това, което
става у насъ.

Тия прѣдположения, придружени съ
всевѣзможни увѣрения и потвърждавани ка-
то истинни, се носяхъ упорно изъ наро-
дътъ нѣколко дни прѣди откриванieto на
Великото Народно Събрание и продължа-
вахъ да се носятъ до стѣжването на по-

ПОДЛИСТНИКЪ.

ТРУДЪТЪ

ВЪ психическо и въснитател-
но значение.

отъ

К. Ушинский

Превелъ

В. Юрдановъ.

(Продължение отъ брой 7.)

Видите ли тоя оплутъ вагабонтия? Не-
говото лоено и безмисленно лице, пълно
съ хитрости, подлости и, заедно съ това,
съ низко работливство прѣдъ вашата висо-
ка особа, ви наумѣва и селския или град-
ския ви чорбаджия, и ханджията цинца-
ринъ, и пияницата пенъ, и затлъстѣлия
богаташъ—милонеръ, когото вие още пом-
ните какъ е той продавалъ въ крачмата
ракия, и а може би и нѣкой
отъ вашитъ приятели. Той е сжщия тоя

селенинъ: той е похитрѣлъ, но въ сжщо-
то врѣме и погнѣлъ, станжлъ е завист-
ливъ и жестокъ, обира и обкрадва наро-
да и отъ цѣлата си душа прѣзира прѣдчи-
ния си събратъ. Той жедно граби сѣка
пара, ако и много желтици и левове вече
да лѣжатъ въ обкования му сѣнджкъ, на
който той е подлеснжлъ пухената възглав-
ница и очаква нѣкоя *дамла*. Той цѣлъ-
цѣлиничекъ се е прѣдалъ на оня сврачес-
ки инстинктъ, който медицината би трѣбо-
вало да притури къмъ самото неизцѣримо
подлудѣвание. Сбогомъ човѣче! останжлъ
е само единъ дебелъ чувалъ, който е на-
пълненъ само съ лой и има само едно
свойство—да смучи чуждата кръвъ и да
се тѣпче съ пари.*)

Който е наблюдавалъ живота на прос-
тия народъ, той знае, какво е неизбѣженъ
тоя законъ на прѣобрашанieto и какво

*) Тукъ не можъ да не помѣня народната посло-
вица: „да те пази Богъ отъ слѣпо, кога провиди“,
която много добръ охарактеризува подобни лица.

скоро звѣрството завладѣва селенина, кой-
то се отървалъ отъ необходимостта на
личния физически трудъ и незапознатъ съ
трудоветъ на уметвения животъ. Силна-
та природа на неговото тѣло, която е от-
гѣдана край българското огнище, на нива-
та или въ гората, продължава да отдѣ-
лява все нови и нови сили, които, отъ неис-
харчвание на трудъ, се обръщатъ на лой,
който потопява и очитъ му, и сърдцето
му, и мозакътъ му.

Може да стане и другъ родъ прѣобра-
шанieto, което спорѣдъ нашето мнѣние, въ
нищо не е по-лошо отъ първото: селени-
на, който е извѣднжлъ за богатѣлъ, ако
неговата натура е по-отпустнжта и сърдце-
то му по-благородно, може съвсѣмъ да за-
рѣже труда и, както се казва, *да я ода-
ри на уфардалжж*. Тогава много скоро
се изгубва отъ него човѣческиятъ образъ:
исподрасканата, посинялата му физиономия,
моренитъ му, като патладжанъ, джуни и
мжтнитъ му очи изражаватъ въ тѣлесни

воизбрания ни князь, Н. Ц. В. Фердинандъ I-й, на българската земя.

Най-голямата причина да могат такива предположения да се пръскатъ из народа като истинни, бѣше тайното свикване на народнитѣ представители. Всѣки се запитва: какъ е възможно, народно събрание (още *велико*) да се свиква тайно отъ народътъ? Всѣки говореше, тукъ не е чиста работата, тукъ има иѣкоя опасностъ да грози на държавицата ни. Представителитѣ заминуватъ за Търново, а народътъ не знаеше да ли тѣ сж свикали отъ Регентството, или отиватъ сами.

Новината, която телеграфътъ ни донесе, че Негово Царско Височество е етажилъ на българскитѣ брѣгъ, пооталожи малко духоветѣ, пораспиля малко сжмненията въ народътъ.

Едно само оставаше да тревожи населението, дали Негово Царско Височество ще положи клѣтва за вѣрностъ въ **конституцията**, тъй като подобно сжмнение бѣше разпръснато твърдѣ много. За щастие, и това излизаше само едно предположение: Неговото Царско Височество тържественно е положилъ клѣтва за вѣрностъ въ конституцията.

De factum българската криза е вече свършена, остава едно само: до сега европейскитѣ държави не сж се опредѣлено и формално произнесли, да ли одобряватъ изборътъ на новия ни князь, или не. Отъ отговоритѣ, които тѣ сж дали на турската нота, излиза, че тѣ за сега се въздържатъ да се произнесжтъ опредѣлено по тоя въпросъ, но отъ друга страна глѣдатъ хладнокрѣвно на това, което се върши у насъ и не протестиратъ, че новозбрания ни князь е ветжилъ въ новото си отечество прѣди да дочака удобението на европейскитѣ дворове и потвърдението отъ Султана. Това държание на европейскитѣ дворове спрѣмо новозбрания ни князь ни дава пълна надѣжда, че и тая страна на българския въпросъ ще се най-сетнѣ изгладнѣ, ний сме убѣдени, че единствената държава, която е причината да се протака още тоя въпросъ, ще се съгласи най-сеснѣ съ другитѣ държави за да му се тури край.

форми непаситната тѣга на душата му.

Тѣзи двѣ прѣобрацания, които въ таква остри форми се изказватъ въ простия животъ, отиватъ още по-нагорѣ — много по-високо! Формитѣ се мѣняватъ, но смисълътъ си остава една и сжща.

Ако духовнитѣ сили, които извеждатъ свободната човѣческа дѣятелностъ на единъ новъ сериозенъ трудъ, по-духовенъ отъ прѣдишния, не растжтъ наедно съ материалнитѣ срѣдства за да задоволятъ своитѣ си потребности и прищевки, то не само нравственното достоинство на човѣка, но и щастieto му се смалява, споредъ уголѣмяването на богатствата му, да ли той притуря капиталъ къмъ капиталитѣ си или ги разпилява на наслаждениа, да ли тия наслаждениа бжджтъ простата прациненка или шампанското, простата проститутка или иѣкоя знаменитостъ. Уголѣмяването на богатството бива само тогава безвредно за човѣка, когато заедно съ богатствата рѣстжтъ и духовнитѣ му потребности,

На скоро ще бжде ясно, какъвъ край ще вземе настоящето отношение на държавитѣ спрѣмо българския въпросъ.

В-евѣ.

Придворний грабежъ въ Россия.

Прѣводъ.

Едни казватъ, че думата „царъ“ е Монголска, а други като се основаватъ на библията, утвърждаватъ, че е Ассиро-Вавилонска, защото Соломоновъ, Набополоновъ, Валтацовъ и други „царе“ били Ассиро-Вавилонски деспоти. Като не се глѣда на тия отдавна изчезнали чудовища, всероссийскитѣ царе още продължаватъ да запазватъ тѣхнитѣ прави и обичаи. Както напрѣдъ, тѣ безумно разоряватъ подвластнитѣ си народи и тѣхнитѣ грабежи иѣматъ граница. Както напрѣдъ, тѣ тургатъ себѣ си по горѣ отъ човѣчеството, покоряватъ се само на крвожадитѣ си звѣрски инстинкти и олицетворяватъ баснословний минотавръ.

Всичко да се задушава, всичко да се унищожаватъ и разоряватъ само по единъ прищевки, е политиката на царетѣ, станали по божия милостъ! Кой отъ тѣхъ е помислилъ иѣкога, какво се говори за тѣхното безумие? Знае ли, напримѣръ, Александровъ, колко пари се израсходватъ за неговото семейство и негова дворецъ? Знае ли той, що се прави въ негова зименъ дворецъ и колко израсходва тамъ вѣка една челядь? Не, той нищо не знае, нищо не иска и не може да знае, защото всѣко знание е несъвмѣстно съ неговото царско величество. Истина е, че той по своето врожденно лицемерие скрива неѣжеството си и обича за всичко да казва „зная, зная!“ Но тая царска фраза никакъ не излѣзва и не смущава придворнитѣ лицемери, които скришомъ се подсмиватъ на своя „сама“. И придворния грабежъ се усилява не съ дни, а съ часове. Като се захване отъ Адлерберга, та чакъ до послѣдния слуга, всички грабятъ, крадѣтъ подъ самия носъ на царя.

Спорѣдъ смѣткитѣ, господарствениитѣ расходи въ двора достигатъ до 10,000,000 рубли въ годината, по кой ще повѣрва на тая нищожна цифра, когато се знае, че само въ единъ зименъ дворецъ отиватъ на година 6 милиона рубли и въ него живѣятъ съ хиляди не хора, а паразити. Освѣтѣ тоя Вавилонски дворецъ, около II-бургъ има още около 30.

когато и материалната, и духовната сфера изведнѣжъ и сдружно се разширяватъ прѣдъ него. Голѣма е разликата въ това, да ли ще потребитѣ на разбогателния селенинъ, книги, роялъ, картини или тънко сукно и прифинено винце; да ли той ще поиска да даде добро възпитание на дѣтцата си, или ще си намѣри иѣкоя любовница; да ли ще го подбутва къмъ новъ трудъ желанието му да разшири сферата на общественната си дѣятелностъ, или да притурнѣ още хиляда въ сѣдѣжъ си. Ето защо, поне, на едно съ грижитѣ на политическата економия, да се добави кадифе, най-тънки сукна, злати платове, трѣбва да вървжтъ и грижитѣ за умственното и нравственното развитие на народа, за неговото сжщо християнско образование, друго яче, всичкитѣ тѣзи златни платове кадифета не ще уголѣмятъ массата на щастieto, напротивъ ще я намалятъ. Но защо е всичката тая промишленна бѣготня, ако не е за щастieto? Разумѣва се не да

които имжтъ свой штатъ, свои надзиратели, слуги, конари и разни кокалановци! Всички тия скакалци глождѣтъ Россия и смучатъ крѣвта на *мужика*. А още колко дворци има и колко постоянно се правятъ въ Россия и въ странство! Не отколѣ царската направа на своя братъ дворецъ въ Германия за 4 милиона рубли зети отъ руската хазна, а Михаилъ Николаевичъ — двореца въ Петербургъ, гдѣ то той не живѣе, има още три въ Кавказъ. Тоя князь, безъ да се отличава съ иѣкаво военное искусство, или храбростъ, забѣлѣзанъ е по своята сжжностъ и жедностъ за пари. Сега една частъ отъ двореца си дава подъ наемъ на Мастара Тура.

Михаилъ Николаевичъ се счита за най-богатия изъ великитѣ князове, които въобще сж потѣпжли въ борчове и се впускатъ въ най-подозрителнитѣ спекулации, за да поправятъ своето състояние. Но, наистина, Михаилъ Николаевичъ ще бжде много глупавъ, ако не за богатей. Всичкий Кавказъ се намира подъ негово расположение и освѣтѣ, че не дава никакъвъ приходъ на държавата, но и всѣка година иска по 6 мил. рубли прибавка за поддържанieto на войската и администрацията.

Въ мирно врѣме, както и въ Польша, така и въ Кавказъ стоятъ 6—7 дивизии войска, но за Кавказската се отнушатъ почти четири пжти повече, защото на Михаила му се иска да позабогатеи, безъ да глѣда, че подучва по 100 хил. рубли жалване и живѣе на готово. При штаба на това височество се намиратъ 104 генерали, които нищо не работятъ.

Състоянието на другия „князь — витязъ“ Николай Николаевичъ бѣше твърдѣ лошо до руско-турската война. Прѣди осѣмъ години той си намислилъ да забогатеи, та купилъ въ Московската губерния 100 хил. *десетини* земя по най-ефтенъ цѣна, до 50 коп. Въ благовѣната земя заповѣдалъ да направятъ заводъ за разработване руда, започналъ да сѣче горитѣ, да ги горнѣ и да ги продава по тая работа не отишла за много и руда вече не излѣзла. Княза се рѣшилъ да го продаде, но търговцитѣ не му дали повече отъ 40 хил. руб. Какво да се прави? Нема трѣбва да пропадне великия князь, както смъртнитѣ търговци! Не, царскитѣ брати не пропадатъ!

Сърдитѣ билъ въ това врѣме царя на братъ си Николай и му заповѣдалъ да се яви

достави на политико — економъ и статисти — ка удовлетвение да брой числото на фабрикитѣ и депоитѣ отъ стоки. Раскошността, която на послѣдне време толкова бържѣ е почнѣла да се разпространява между сичкитѣ съсловия, и на която толкова много се радватъ иѣкои статистици, политико — економѣ и фабриканти, тъй сжщо може бържѣ да разлѣде нравственността и щастieto на хората.

Раскошността развива фабрикитѣ, а фабрикитѣ развиватъ раскошността, капиталиста трупа нови капиталѣ; некапиталиста се трупи съ всичкитѣ си сили и потѣхва въ борчове, за да не остане надирѣ въ раскошността отъ капиталиста; човѣкъ се върти и вне на кадифения си столъ и мисли, какъ да си набави и кадифени покривки за сжщия столъ; потребността отъ по-голѣми капиталѣ за всѣко едно самостоятелно производство се увеличава; броя на самостоятелнитѣ производства се намалява; една грамадна фабрика

при него въ Ливадия, за да го прѣдума да напусне Числова, която Треповъ успѣлъ вече да проводи въ Венденъ. Николай се въспротивилъ на брата си и му казалъ, че не може да я напусне, едно защото много я обича и друго, защото ималъ да ѝ дължи 900 хил. рублѣ „Това е малка работа“, казалъ царя и заповѣдалъ да му даждѣ отъ хазната *едниъ и половина* мил. руб. По този начинъ си поправилъ състоянието на ния „витазъ“. Самата Числова останала довольна, макаръ и отчислена отъ Николая, защото си получила паритѣ и освѣтъ тѣхъ, единъ брилянтъ пръстенъ отъ любезния си съ надписъ „десетъ години щастие“ (1865—75.)

Около жалването, подарѣнитѣ, разнитѣ спекуляции съ подрядчицитѣ, августейшето семейство владѣе 10 мил. *десетини* руска земя, която всѣка година дава чистъ приходъ 40 мил. Тая земя се управлява отъ отдѣлно вѣдомство — отъ Адлерберга, който, при толкова кражби, не може да си исплати борчовѣтѣ. На тоя министъръ, като на добъръ хайдутинъ, всичко прилѣга, всичко му иде отъ рѣцѣ, защото на всѣкадѣ ги зазира, даже и задъ Амуръ. Тамъ далечъ въ крайний истокъ, въ Усурійския край има много плодородна земя. И ето Адлербергъ, по царско повѣлѣние, безъ да пита другитѣ министри, отдѣлилъ подъ отдѣлно вѣдомство 480 хил. *десетини* земя. Но какво да се прави съ тая земя? Какъ да се получава доходъ, пѣла работници? и ето Адлербергъ намислялъ да проводи колонисти, хваналъ на парахода „Находка“, който трѣбвало да ги заведе до Владивостокъ. Намѣрило се колонисти, Финландци и Чухни: обѣщано имъ било всичко, което трѣбва за животозаселенъ — къщи, добитъци, земледѣлчески сѣмѣна, сѣме и пр. Нещастнитѣ като пристигнали, не намѣрили нищо и се разбѣгали, но Адлербергъ останалъ доволенъ, защото най послѣ сполучилъ *да продаде*, по приказанieto на царя, всичко захванатото отъ министерско — господарственната земя за *половина* мил. рублѣ. Съ други думи, той продавъ за пари това, което заловилъ даромъ отъ господарственната земя. Ето истинно-господарственитѣ хора, каквито неможатъ се намѣри ни въ една страна —

Адлербергъ е не само господарственъ, нѣ

поглѣтва съ хиляди по-малки и обрания самостоятелнитѣ имъ стопани на надничари (гюнделикчи); единъ тѣже отъ лой, другий подивѣва отъ иѣмание; едного го потупва богатството, другий сѣтния сиромашия го обраша на машина; и единия и другия се приближаватъ къмъ състояние на едно животно; а повитѣ потребности, които се създаватъ сѣка минута отъ промишлеността, уголѣмяватъ броя на незадоволнитѣ отъ живота. По такъвъ пѣтъ върви економическото ризвитие на обществата, които не се облягатъ на *духовното и нравственното ризвитие, на неговото съдържание и форма*.

Тѣй е начѣрталъ Господъ закона на свободния трудъ и въ вѣнкашната природа, и въ самия човѣкъ, въ неговото тѣло, сърдце и умъ. Като кара човѣка да се труди, Творецъ е направилъ труда като необходимо условие за физическото, нравственното и умственното му ризвитие, и самото щастие и достоинство на човѣка е наредилъ да зависи безъ друго отъ личния трудъ.

КРАЙ

и популяренъ човѣкъ. Кой не го знае! Той отъ всички зема безъ да плаща: и отъ търговеца, и отъ калугера, и отъ вдовица и отъ солдата. Царя много обича Адлерберга, а прѣданиостта на Адлерберга къмъ царя и готовността му въ всѣка минута да испълни най глупавитѣ прищевки на царското семейство е изумителна. Тѣй наприжѣръ, отъ Ливадия той проводилъ своя особенъ фелдъ-егера съ неприянитѣ ризи на царската и на слугинитѣ ѝ въ Петербургъ да се опержѣт. Но и при това той не забравя своя интересъ: на курпера заповѣда, като пристигне въ Петербургъ, да поиска отъ военното министерство прогонни пари за прѣвозване на неприянитѣ ризи. Бухгалтера на главния штабъ, Вахпревъ, се сърди и говори, че това е незаконно, че на двореца министерството трѣбва да исплаща подобни издрѣжки. . . . Но началника на штаба, графъ Гейденъ, а послѣ и Милютинъ, като хитри придворни, не се осѣбмили да протестирайтъ и съ наведени къмъ земята очи казватъ на Бухгалтера: „запишете въ расходъ какъ нибудъ: вѣдъ ничего нельзя сдѣлать..... юбки царицы . . . надо заплатить!“

Юрданъ.

ДНЕВНИ НОВИНИ.

МѢСТНИ.

Шумненский окол. началникъ, г. Василь Н. Кожухаровъ, се прѣмѣсти въ г. Кюстендилъ при бившии Шуми. управителъ, а на негово мѣсто се прѣмѣсти Кюстендилскии началникъ при бившии, а сега Шумненский, окр. управителъ. Града Шумень до сега не бѣше ималъ такъвъ енергиченъ и дѣятеленъ, а при това и съ независимъ характеръ, началникъ.

Научаваме се, че наскоро ще се назначатъ избори за прѣдставители за обыкновенно Народно Събрание, също и за Градскитѣ Общественни Управления.

На 7-й затъмнението на слънцето се видѣ доста добръ. При изгрѣвянето си, слънцето бѣше затъмнено на $\frac{1}{3}$ часть отъ къмъ горнята си часть, къмъ зенита. Постепенно, постепенно плоскостта на затъмнената часть достигна до $\frac{3}{4}$ отъ цѣлий дискъ на слънцето и отъ къмъ дѣсената страна слънцето бѣше освѣтено като сѣриъ. Слънцето изглѣдваше зато полумѣсецъ, който въ началото на затъмнението бѣше обрѣжѣтъ съ рогата си къмъ зенитъ, а на свършване-къмъ лѣва страна. Отъ заночването и свършването нѣ затъмнението се измина около $\frac{1}{2}$ часъ. Още при зачалото на затъмнението излѣзе силна буря отъ З. къмъ И. и трая прѣвъ цѣлий день, която причини доста загуби на земледѣлцитѣ.

Мнозина питатъ, защо градскитѣ съвѣтъ не снелъ паркѣтъ на хлѣбѣтъ отъ 52 пари на долу, тѣй като брашното било спаднало на единъ грошъ. То е работата на кмета, но той не може още да си почине отъ дългата расходка отъ Шумень до Руссе и Търново. Надѣваме се, че всичко ще бѣде изпълнено слѣдъ почивката.

Тукъ-тамъ изъ града ни се чуватъ оплаквания, че водата на нѣкои отъ градскитѣ чунми била нечиста, въ която се срѣщали нечистотии. Градскитѣ съвѣтъ и

ма комисари, които трѣба строго да бдятъ върху тия работи. Трѣба кмета да обърне внимание на тия оплаквания и да не допуца, щото гражданитѣ да пиятъ пѣлна съ нечистотии вода.

РАЗНИ.

При затварянето на В. Н. Събрание въ Търново е станала една много глупава работа. Г. Тончевъ, прѣдседателя на каммарата, слѣдъ даванетоъ клѣтва отъ Н. Ц. Височество княза Фердинанда, затворилъ каммарата, слѣдъ което и нѣкои прѣдставители се приготвили за трѣгване. Обаче на други день прѣдставителитѣ били отново събрани за да присѣствуватъ при затварянето на каммарата отъ княза. Ний се чудимъ, къмъ Г. Тончевъ, които се наелъ да става прѣдседателъ на едно В. Н. Събрание, не е можалъ да изучи длѣжноститѣ си.

Отговорника на в. „Ратникъ“ ни е пратилъ за обнародване въ нашия вѣстникъ една статия, прѣдзначена за „Ратникъ“, но която Софийската цензура недопустила да се печати. Въ тая *невинна статия* Г. Спировъ отговаря на статията на в. „Пловдивъ“ „како да се прави“. И ний намираме, че тая статия е невинна, ако и да не сме напълно съгласни за всичко, що се говори въ нея, именно за една малка *отстъпка*, но не можемъ да я обнародваме, тѣй като не вѣрваме тукашната цензура да я пропустане.

Въ послѣдний брой на прѣстанжлата вече „Независима България“ г. Петковъ благоволилъ да ни почетѣ съ една съвсѣмъ неумѣтна забѣлѣжка. Г. Петковъ казва, че въ нашето *вѣстниче* пишали нѣкои *обидни, докачени и испждени* учители и нападали несправедливо кметството и депутатитѣ. Най напѣдъ ний ще обадемъ г. Петкову, че ний не сме *нищо обидни, нито докачени*, нито пакъ испждени, нѣ сме граждани отъ г. Шумень. Ний ще обадемъ г. Петкову още и това, че мѣжду насъ и нашитѣ до вчера приятели се повтаря въ малкъ размѣръ историята мѣжду Каравелова и г. Петкова и С-ие, шомъ Каравеловъ стѣла на властъ. Нека г. Петковъ си припомни, да ли той е билъ обиденъ, докаченъ, или испжденъ, кога бѣше избралъ Каравелова въ послѣднитѣ броеве на „свирка“ а послѣ, съ другаритѣ си наедно, въ „Независимостъ“. Ако г. Петковъ бѣше на наше мѣсто, не само нѣбше да пише противъ кметство и депутати, но би избилъ всички съ своята „ауста сопа неонастрена“.

Въ 72-й брой на „Свобода“, която сега се редактира повече отъ г. Петкова, (ний сърадваме Г. Петкова, че той вече редактира единъ ВѢСТНИКЪ) въ едно дълго антрефиле, като отговаря на една наша статия по поводъ падането Радославово, г. Петковъ казва, че Г. Радославовъ случайно билъ направенъ прѣзидентъ отъ Г. Стамбулова и че той билъ една третостепенна личностъ. Кога била такава работата, ний съжеляваме, гдѣто Г. Стамбуловъ е прѣзрѣлъ неопытнитѣ първостепенни и второстепенни водители на либерал-

ната партия, а прѣдпочелъ една третостепенна личностъ, като Г. Радославова, както и Г. Петкова и С-не, които нѣкога тотвяхъ за прѣзидентъ Г. Радославова. Нѣ намъ се струва, че не е така работата, че, ако Г. Радославовъ и да не можалъ (спорѣдъ Г. Петкова) да докара на едно мѣстѣ ни 15 души, около него се групиратъ доста интеллигентни млади, като Г. Т. Ивановъ, Г. Вачевъ, Г. П. Пешевъ и други. Намъ е безразлично да ли тѣй самъ отиватъ при него, или той може да ги сгрупира. Може да ни се отговори, че тѣй сж малцина, нѣ ний ще кажемъ, че *независимитѣ характеру у насъ сж малко.*

На 3-й Августъ Портата е испратила телеграфически на своитѣ прѣдставители при Великитѣ сили слѣдующий циркуляръ относително българскитѣ работи:

Слѣдъ като е напонила:

1°. Условиата за избирането на князь Кобургъ;

2°. декларациитѣ на княза, спорѣдъ които той не щѣше да отиде въ България прѣди изборътъ му да бѣде санкциониранъ отъ сюзеренниятъ дворъ и да е получилъ единодушното съгласие на силитѣ;

3°. даденитѣ на послѣдно врѣме свѣтѣ отъ Портата на княза да не отива въ България, освѣнъ слѣдъ едно споразумѣние мѣжду Портата и силитѣ;

Портата отбѣлѣзва влизанieto на княза въ България и напонила за важноста на тоя фактъ отъ точка зрѣние на Берлинскитѣ работи.

Циркулярътъ сключва, като казва, че Императорското правителство, като се съвѣмъ въздържа отъ официални сношения съ княза Кобургъ, желае да узнае какъ глѣдатъ силитѣ на начинътъ на дѣйствиe на княза Кобургъ—какви сж даденитѣ инструкции отъ силитѣ на тѣхнитѣ агенти въ София,—и тѣхнитѣ вгледове и уцѣнния за срѣдствата за рѣшение на въпроса и да се изгладятъ политически тѣ мѣнотитѣ.

Благоволете да съобщите и ладете копие отъ горнето на министра на външнитѣ работи и да ни телеграфирате тозъ-часъ отговора му.

Новата Свободна Пресса вижда въ словото на митрополита Климента въ София знакове, че руската партия въ България не мисли да прѣстане да работи. Журнала мисли, че князь Фердинандъ ще направи добръ да бди внимателно, ако иска да отстрани опасноститѣ, съ които го заплашватъ русофилитѣ Н. Прѣосвященство Климентъ е така палѣлъ първата пепелина канка въ чашата съ комка, отъ която князь Фердинандъ ще намокри устата си съ толкова радостъ.

Gazette allemande е на мѣстѣ, че България въ всѣкий случай ще бѣде загубена за Русия, даже ако князь Фердинандъ не може да се задържи на прѣстола. Ако Русия окупира княжеството, тя ще да спечели една втора Полша, защото българитѣ сж вече узнали, че Петербургскитѣ кабинетъ не води панславистеска политика, а една напрусеска политика. Нѣ, тѣй никога не ще помислятъ да се отрѣкнатъ отъ народността си и ще прѣтендиратъ, че сж достойни да живѣятъ като Българи, даже безъ позволенieto на Русия.

Tagblatt излага една кореспонденция отъ Лондонъ, спорѣдъ която князь Фердинандъ е билъ сполучилъ да направи единъ заемъ отъ

25 милиона лева съ една група капиталисти, на чело на които щѣлъ да бѣде единъ голѣмъ финансиетъ добръ познатъ въ Парижъ и Виена. Вслѣдствие на това, вече се били подкачили прѣговори съ Американски фабрики за изработването и скорото прѣдаване на 200, 000 репетиционни пушки за българската армия. Поменжтѣй вѣстникъ казва, че това признаване чрѣзъ милионитѣ има, може-би, практически по голѣма стойностъ за Княза отъ признаването чрѣзъ силитѣ, и че ще може много добръ да се тури въ възможностъ да противопостави на противникитѣ си едно доста енергическо съпротивление.

Wiener Tagblatt казва, че ако е истина, дѣто Циркулярътъ на князь Фердинанда не билъ съобразенъ съ Берлинскитѣ работи, ще се е доказало, че досега тоя трактатъ е непрактиченъ за установление рѣдътъ въ България. Князь Фердинандъ е на пътѣ да си съхване своето собствено публично право. Нѣ съдбата не благоприятствува всѣкога дързостнитѣ, както добръ го показва участъта на князь Батемберга.

Телеграфиратъ отъ Цариградъ на Хавасть, че Русия се мѣчила да вкара въ главата на Султана идеята за една смѣсена военна окупация. Нѣ Султана като не иска никакъ да се намиса военно въ България, може да се мисли, че това прѣдложение на Русия ще си остане задъ вратата.

При това, Портата е испратила циркуляръ да пита силитѣ за тѣхното мѣстѣ по българскитѣ работи. Никакъвъ оговоръ нѣма още. Нѣ Султана, като не се надѣвалъ за нищо отъ тая консултация и като е останалъ много доволенъ отъ телеграмата, която князь Фердинандъ му пратилъ, билъ наклоненъ да приеме тоя, *fait accomdi.*

Ето депешата испратена отъ князь Фердинанда до Султана:

Ваше Величество!

Въ минутата, когато кракътъ ми стѣпва на българска земя, първата ми мисль е да пратя на Ваше Величество, мой сюзеренъ, паражение на моята искреностъ и преданностъ. Избранъ отъ Великото Народно Собрание князь на България, съгласно постановленията на Берлинскитѣ работи, азъ глѣдахъ като една палѣжаша длъжностъ да отговаря на поканата на доблестниятъ българскитѣ народъ и да отидѣ мѣжду него. Азъ се надѣвамъ да туря край на едно прѣходно положение, което е било толкова същително не само за България, която иска да живѣе въ миръ, нѣ и за всѣкитѣ нейни съседни и за цѣла Европа. Азъ познавамъ ревността, която Ваше Величество непрестанно е употребявалъ за да увеличи добродетелността на своитѣ народи; сжщо се надѣвамъ, че вашата силна помощъ не ще ми бѣде отказана за изпълнението на миссията, която ми повѣри българскитѣ народъ.

Gazette Allemande казва, че князь Фердинандъ може да се нарича „князь на България чрѣзъ немилющата на царя,“ защото царятъ му е категорически отказалъ благословението си. Нѣ Рускиятъ императоръ като се е ограничилъ, вжѣсто да издаде една декларация за война, да пусти единъ злословенъ членъ въ *Journal de Saint-Petersbourg*, Европа не отива къмъ никаква опасностъ и лордъ Салисбуръ има право като пророкува за единъ дълбокъ миръ.

Vorstadt Zeitung вижда въ насажѣтъ на *Journal*

de Saint-Petersbourg, дѣто е казано че Русия иска за сега да чака вжтрѣшното развитие на работитѣ, една гаранция, че Русия позволява на князь Фердинанда малко врѣме почивка, прѣзъ което тя ще се задоволи да го глѣда съ невѣсприеманне за да работи по силно за неговото погубване (нека чака Р.)

ТЕЛЕГРАММИ.

отъ

Агенция Хавасть,

Виена, 2 Августъ. Извѣстятъ отъ Берлинъ на „Новата Свободна Пресса“, че князь Бисмаркъ прѣди да трѣгне за Кескигентъ, ималъ съ Контъ Шуваловъ, Рускиятъ посланикъ, едно дълго събѣщение, въ което се разисквали отношенията на Русия съ Германия.

София, 5 Августъ. „Свѣрната Германска газета“ казва, че князь Фердинандъ, въ прокламацията до народа си, като не е поменалъ ни Султана, ни силитѣ, дава да се вѣрва, че той мисли за независимостъ на България.

Това е криво. Прѣди да дойде въ България, князьтѣ като разясни на силитѣ своето поведение, като отплува въ Видинъ, телеграфира на Султана за да му прѣдстави своитѣ почитания и да го увѣри въ неговата вѣрностъ и искреностъ.

Въ правителствениитѣ кръгове отказватъ абсолютно всѣка идея за независимостъ. Главатаритѣ на Българскитѣ народъ, напротивъ, расчитатъ върху симпатитѣ на силитѣ, които желаятъ мира, защото тѣй глѣдатъ, че избиранieto на князь Фердинанда е най сериозниятъ залогъ за прѣставанieto на българската криза.

Виена, 7 Августъ. Извѣстятъ съ Лондонъ и отъ Берлинъ на „Политическа кореспонденция“, че великитѣ сили не ще захвѣнеятъ да приематъ вгледовѣтъ на Русия, като обявятъ че вѣскачването на князь Кобургъ на Българскитѣ прѣстола е единъ незаконенъ актъ, противенъ на Берлинскитѣ работи. Вслѣдствие на единодушното на силитѣ, нѣма страхъ за опасностъ отъ единъ европейскитѣ конфликтъ.

Москва, 7 Августъ. „Московската газета“ казва, че Турция играе една двулична роль и че Русия ще смѣта нея като отговорна за наплаванieto на Берлинскитѣ работи отъ княза Кобургъ, ако Портата не установи рѣдътъ въ България.

Газетата свършва, като напонила за една Руска окупация на Ерзерумъ и на Трапезундъ.

Лондонъ, 8 Августъ. *Standard* казва, че прѣговоритѣ на силитѣ за България продължаватъ. Вѣроятно е, че силитѣ ще приематъ рускитѣ вгледове.

ОБЯВЛЕНИЕ.

ОБЯВЛЕНИЕ.

№ 7323.

Дирекцията на Варненското Държавно V-то класно училище има честъ да извѣсти, че приемнитѣ и повторителни испити тая година ще почнатъ на 24 Августъ, а прѣподаванята на 1-й Септемврий.

При записването си ученицитѣ сж длѣжни да дохождатъ въ Дирекцията заедно съ настоянитѣ си. Училищната плата ще се плаща при записването. Желаящитѣ да бѣдѣтъ освободени отъ училищната плата трѣбва да подадѣтъ прошение придружено съ свидѣтелство за бѣдностъ отъ тая година. Гр. Варна, 8-й Августъ 1887 година.

Директоръ: Ф. Фиковъ.